

фізіологічні процеси до належного рівня. Заняття бойовими мистецтвами здатні викликати значні позитивні зміни у фізичному, психологічному й емоційному розвитку людини. Стретчинг є складовим елементом динамічного тренування; оптимально тренує м'язи; збільшує амплітуду рухів у суглобах; прискорює відновлення організму після інтенсивних фізичних навантажень; запобігає травмуванню. Технологія М. Єфименка є оригінальною системою фізичного виховання дітей, розвивальний ефект якої поширюється на загальний розумовий і духовний розвиток. Бойовий Гопак — це комплексна система гармонійного розвитку людини, розроблена на основі елементів лицарської культури українського народу, збережених у танцях. Бойовий Гопак сприяє гармонійному фізичному та духовному розвитку особистості. У Лисичанському педагогічному коледжі склалася чітка і струнка система в рамках діяльності Молодіжного медіа-центру, що активувала природну тягу студентської молоді до занять фізичною культурою й оздоровчими видами спорту, які будуть і в подальшому впроваджувати у навчальний процес загальноосвітніх навчальних закладів.

Викладачі коледжу проводять і беруть участь у науково-практичних конференціях та семінарах з проблем організації здоров'язберігаючого навчального процесу, проводять майстер-класи та семінари-практикуми, бінарні заняття. Таким чином, досліджуючи проблему застосування технологій оздоровлення, ми висвітлили такі головні положення: процес фізичного виховання у сучасному суспільстві посідає одне з головних місць, адже він є засобом всебічного і гармонійного розвитку особистості; на сьогодні одним з найактуальніших питань постає процес модернізації системи фізичного виховання; необхідно впровадження інноваційних технологій у процес підготовки майбутніх фахівців щодо збереження здоров'я; на сучасному етапі навчально-виховний процес характеризується цінними нововведеннями. Подальша систематизація педагогічного досвіду, класифікація розробок та укладання на цих засадах технологій сприятиме розвитку педагогічної інноватики із застосування оздоровчих технологій у навчальний процес.

ВИСНОВКИ. Потрібно конструктивно поєднувати форми організації навчальної діяльності: спостереження, слухання, розповідь, практичні дії, дослідницькі завдання, ігрові ситуації, діалоги, інсценізації, парні та групові види роботи; досягнення емоційності і гнучкості змісту та структури навчальних занять.

ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ. Постійно має відбуватися мотивація дітей до уважного ставлення до свого здоров'я, заохочення їх успіхів в опануванні умінь і навичок здорового способу життя.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бабешко О. П. Основи запровадження інноваційних технологій в навчальний процес з фізичного виховання. – Луганськ 2001. – 193 с.
2. Брехман И. И. Валеология - наука о здоровье. 2-е изд., доп. и перераб. - М.: ФиС, 1990. - 208 с.
3. Горашук В.П. Валеология : Наука, навчальний предмет, культура, здоров'я. // Освіта на Луганщині. – 2012.- №1-2 .- С.- 92-95.
4. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології. – К.: Академвидав, 2004. – 352 с.
5. Сухомлинський В. О. Сто порад учителю. – К.: Рад. Школа, 1988 р. – с. 258 – 259.

УДК 796.035

Кузнєцова О.Т.

Національний університет водного господарства та природокористування, м. Рівне

ХАРАКТЕРИСТИКА ЗАХВОРЮВАНЬ СТУДЕНТІВ УНІВЕРСИТЕТУ З ВИКОРИСТАННЯМ КОЕФІЦІЕНТУ ПОЄДНАННЯ

Стаття присвячена класифікації захворювань студентів університету з використанням коефіцієнту поєднання для їх характеристики. Встановлено кількісну динаміку студентів, які віднесені за станом здоров'я до спеціальної медичної групи; встановлена питома вага різних класів хвороб та супутніх нозологій за кількістю випадків в студентів, використано коефіцієнт поєднання для встановлення поліморбідності деяких захворювань.

Ключові слова: фізичне виховання, процес, здоров'я, організм, корекція, студент, поліморбідність, коефіцієнт поєднання.

Кузнєцова Е.Т. Характеристика заболеваний студентов университета с использованием коэффициента попарной встречаемости. *Статья посвящена классификации заболеваний студентов университета с использованием коэффициента попарной встречаемости для их характеристики. Установлена количественная динамика студентов, которые включены в специальную медицинскую группу, установлен удельный вес различных классов болезней и сопутствующих нозологий по количеству случаев у студентов, использован коэффициент сочетания для установления полиморбидности некоторых заболеваний.*

Ключевые слова: физическое воспитание, процесс, здоровье, организм, коррекция, студент, полиморбидность, коэффициент сочетания.

Olena Kuznetsova. Disease characteristics of university students using a ratio in the steam room with occurrence.

Article deals with the classification of diseases of university students using a ratio combination of their characteristics. Every year the number of persons belonging to special medical group worsens the morpho-functional state of physical fitness and health of students. According to the analysis of scientific literature classes on diseases that are more prevalent among students of Ukraine. Increasing the number of students that are experiencing for a long time a combination of certain classes of diseases. Solving the objectives of the study found that the rate of the number of university students who referred to health I to special medical group and

freed from practical physical education classes, within 19%. According to nosology diseases among university students, both men and women, within three years the leading position occupied by cardiovascular disease, musculoskeletal system and connective tissue disorders of eye and adnexa, diseases of urinary-genital system and digestive system. Pathology, occupying a leading position among diseases of students of the University of Special Medical Groups combined with each other more often than rarer classes' pathologies. Factor combination may be useful for the analysis of etiological factors specific disease entities and laws of their combination.

Key words: physical education, process, health, organism, correction, student, polymorbide, factor of combination

Постановка проблеми. Державу непокоїть стан здоров'я населення України, зокрема студентської молоді. Як зазначається в Концепції загальнодержавної цільової соціальної програми розвитку фізичної культури і спорту на 2012–2016 роки, порівняно з 2007 роком кількість осіб, зарахованих за станом здоров'я до спеціальної медичної групи, збільшилася на 40%. Різко прогресують хронічні хвороби серця, гіпертонія тощо [9,10]. Розвиток процесу фізичного виховання студентів у вищому навчальному закладі є одним із пріоритетних напрямків державної політики у сфері фізичної культури і спорту. Фахівці одностайно виражають думку, що традиційні обов'язкові форми занять, відвідування яких нерідко досягається завдяки мотиву «повинності», не набувають необхідної оздоровчої ефективності і не сприяють залученню студентів до систематичної рухової активності. У наслідок цього стан здоров'я студентів не тільки не поліпшується, а, навпаки, виявляє тенденцію до прогресивного погіршення. При подальшому навчанні збільшується кількість осіб, які належать до спеціальної медичної групи, погіршуються показники морфофункціонального стану, фізичної підготовленості і працездатності студентів. Встановлені класи хвороб, які зустрічаються найбільш часто серед студентської молоді України. Збільшується кількість студентів, в яких спостерігається протягом довгого часу поєднання деяких класів хвороб. Вчені розробляють та апробують новий показник – коефіцієнт поєднання захворювань [4,12]. Моніторинг медичних карток студентів з метою вивчення та класифікації захворювань дозволить визначити необхідність проведення та характер організаційних і гігієнічних заходів, спрямованих на попередження виникнення та розвитку захворювань; дозволить будувати навчальний процес включаючи особисту мотивацію до популяризації здорового способу життя.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. За даними статистичної інформації Державної служби статистики України у 2013 році хвороби органів дихання займають лідируюче місце серед усіх груп захворювань – 42,85 %; 7,27% від загальної кількості захворювань – хвороби системи кровообігу; також у трійку «лідерів» увійшли майже з однаковим відсотком хвороби сечостатевої системи – 6,59% та травми, отруєння та деякі інші наслідки дії зовнішніх причин – 6,72% [2]. За даними літератури встановлено найбільш характерні види захворювань у студентів, які належать до серцево-судинних, шлунково-кишкових, опорно-рухових, функціональних систем, і які найбільш поширені на першому курсі навчання у вищому навчальному закладі [1, с. 18–19; 8, с. 123–124; 11, с. 191]. Професор С.І. Присяжнюк (2008) у власних дослідженнях також відмічає лідируюче положення хвороб системи кровообігу серед студентів спеціальних медичних груп Національного університету біоресурсів та природокористування (65,7%) [6, с. 86–92]. Лонгітудні дослідження, що здійснювалися протягом восьми років у Національному університеті водного господарства та природокористування у м. Рівному підтвердили першість хвороб системи кровообігу серед інших патологій (35,6 – 48,0% осіб вибірки), але у поточному навчальному році це захворювання зафіксоване у половини студентів спеціальної медичної групи (50,98%) [3]. Особливістю хвороб системи кровообігу є їх схильність до поєднання з іншими захворюваннями (Свінціцький А. С., 2007; Харченко Н. В., 2008; Ткач С. М., 2008). Вважається, що поєднана патологія є наслідком впливу урбанізації, надмірної індустріалізації, забруднення довкілля ксенобіотиками, рукотворних змін клімату, поглиблення соціального розшарування суспільства, безпрецедентної інтенсивності міграційних процесів, неправильного способу життя (переїдання, зловживання алкоголем, паління, наркоманія), бездуховності й легковажної поведінки людей, яка полегшила передачу статевим і парентеральним шляхами низки венеричних і соматичних хвороб, таких як вірусний гепатит, хламідіоз, СНІД, хелікобактерна та Toxch-інфекції (Мосійчук Л. М., 2005; Скрипник, 2005; Starfield B. et al., 2003; Byme M. F., 2007). За даними літератури в кожного студента спецмедгрупи виявлено два-три захворювання [7]. Дослідженням взаємозв'язків між хворобами поліморбідних (включає декілька нозологічних одиниць) пацієнтів були посвячені роботи В.З. Свиридюка, 2008 та інших науковців [4,12]. На основі аналізу даних наукової та методичної літератури встановлено, що щорічно у ВНЗ зростає відсоток хворих студентів з захворюваннями, лідируюче місце з яких посідають хвороби системи кровообігу. В деяких із студентів встановлені супутні захворювання. Аналіз літератури свідчить про те, що відсутні узгоджені підходи до комплектування спеціальних медичних груп студентів та визначення оптимального рівня фізичних навантажень. За твердженнями фахівців, украй необхідним є врахування не тільки наявності, але характеру й тяжкості захворювання студентів, наявності супутніх хвороб, а також рівня адаптаційних можливостей організму.

Дослідження проведено відповідно до плану науково-дослідних робіт НУВГП у рамках виконання завдань другого етапу (протокол № 4 від 30 грудня 2014 р.) НДР кафедри фізичного виховання «Удосконалення процесу фізичного виховання і підвищення рівня спортивної майстерності студентів технічних вищих навчальних закладів», номер державної реєстрації 0114U001146.

Метою дослідження є класифікація захворювань студентів Національного університету водного господарства та природокористування (НУВГП) та використання коефіцієнту поєднання для їх характеристики.

Завдання дослідження:

- 1) узагальнити наукові та літературні джерела за тематикою дослідження;
- 2) встановити кількісну динаміку студентів, які віднесені за станом здоров'я до спеціальної медичної групи у НУВГП;

3) встановити питому вагу різних класів хвороб та супутніх захворювань за кількістю випадків в студентів спеціальної медичної групи та звільнених від практичних занять з дисципліни «Фізичне виховання» у поточному навчальному році;

4) використати коефіцієнт поєднання для встановлення поліморбідності деяких захворювань.

Виклад основного матеріалу дослідження. Навчання студентів взаємозалежне з їхнім здоров'ям: чим міцніше здоров'я студента, тим продуктивнішим є навчання. У 2014–2015 н. р. із загального числа студентів – 3 927 особа (I–IV курси), які відвідують заняття з фізичного виховання у НУВГП до спеціальних медичних груп було зараховано 776 студентів, з них 243 чоловіки та 533 жінки. У відсотковому співвідношенні кількість таких студентів у поточному навчальному році становить 19,76%. Відповідно до Наказу МОН України за №742 від 20.12.2005 р. та листа Рівненського обласного відділення з фізичного виховання та спорту за №142 від 23.09.2014 р. [5] у поданнях ВНЗ з показниками роботи з фізичного виховання у Рівненській області в 2013–14 навчальному році подібний показник коливався у межах 13%–36% та тільки у двох з дев'яти ВНЗ III–IV р.а. в області виокремлюються спецмедгрупи. Підтвердженням цього є також проведений колективом викладачів Житомирського національного агроекологічного університету науковий аналіз фізичного стану студентів [8, с. 123–124]. Динаміка показників кількості студентів НУВГП, які за станом здоров'я віднесені до спеціальної медичної групи за останні дев'ять років наведена у табл. 1. Аналіз отриманих даних дозволяє стверджувати, що відсоток таких студентів з кожним роком збільшується, хоча загальний набір студентів зменшується.

Таблиця 1

Динаміка показників кількості студентів НУВГП, що віднесені за станом здоров'я до спецмедгруп та звільнених від практичних занять з фізичного виховання

Навчальні роки	Загальна кількість осіб, які відвідують заняття з фізичного виховання	3 них студентів, віднесених за станом здоров'я до спеціальної медичної групи			% від загальної кількості студентів	3 них	
		всього осіб	з них			чол	жін
			чол.	жін.			
2006/07	6502	1142	201	941	17,56	3,09	14,47
2007/08	6249	1186	243	943	18,97	3,88	15,09
2008/09	6017	1147	250	897	19,06	4,15	14,90
2009/10	5724	1114	248	866	19,46	4,33	15,12
2010/11	5227	970	219	751	18,55	4,18	14,36
2011/12	4523	868	196	672	19,19	4,33	14,85
2012/13	4179	817	199	618	19,55	4,76	14,78
2013/14	3991	786	244	542	19,69	6,11	13,58
2014/15	3927	776	243	533	19,76	6,18	13,57

За результатами моніторингу довідок ЛКК студентів I–IV курсів у кількості 716 особи, що складає 92,27 % усіх студентів спеціальної медичної групи та звільнених від практичних занять з дисципліни «Фізичне виховання» зроблена їх класифікація за класами хвороб (МКХ-10) (табл. 2). Як бачимо, усі лідируючі патології – хвороби системи кровообігу, хвороби кістково-м'язової системи та сполучної тканини, хвороби ока та придаткового апарату, хвороби сечостатевої системи та органів травлення – поєднуються один з одним частіше, ніж більш рідкі класи патологій. У табл. 3 вказано коефіцієнт попарної спів зустрічі різних класів хвороб у нашій вибірці. Це коефіцієнт *Ошия*, якій має формулу:

$$\sqrt{\frac{a}{a+b} \frac{a}{a+c}}$$

Таблиця 2

Питома вага різних класів хвороб та супутні захворювання за кількістю випадків в студентів спеціальної медичної групи та звільнених від практичних занять з дисципліни «Фізичне виховання» в 2014/15 навчальному році

Клас хвороб	Рубрика за МКХ-10	Назва класу	Перше захворювання				Друге захворювання							Третє захворювання								
			К-ть осіб			%	Хвороби сис-ми	Хвороби дихальної системи	Хв. органи	Хвороби	Хв. сечост	Хв. нерв.	Ендокрин	Хвор.	Хвороби	Хвороби	Хв. органи	Хвороби	Хв. сечост	Хв. нерв.	Ендокрин	Хвор.
			чолов	жінки	Всього																	
IX	I00-I99	Хвороби системи кровообігу	11	25	36	50,98		4	13	9	10						2	2			1	
X	J00-J99	Хвороби дихальної системи	15	7	22	3,07	3		1				2	1								

XI	K00-K93	Хвороби органів травлення	10	19	29	4,05	4	1	1	1										1
VII	H00-H59	Хвороби ока та придаткового апарата	19	51	70	9,78	3	1	1			1	1		1					
XIV	N00-N99	Хвороби сечостатевої с-ми	10	41	51	7,12	5	2	4					2	1			2		
VI	G00-G99	Хвороби нервової системи	6	3	9	1,26														
IV	E00-E90	Ендокринні х-би, розлади харчання та обміну речов.	10	11	21	2,93	4		1	1						1				1
XIII	M00-M99	Хвороби кістково-м'язов. с-ми та сполучної тканини	41	82	123	17,18	4			1	2		1				1	1		
XII	L00-L99	Хвороби шкіри	2	3	5	0,70														
XV	O00-O99	Вагітність		21	21	2,93														
		Всього	225	491	716	100%														

де: *a* – кількість студентів, кожний з яких має обидві дані патології; *b* – кількість студентів, що мають першу патологію; *c* – кількість студентів, що мають другу патологію. Таким чином, коефіцієнт поєднання є середньо геометричною ймовірністю того, що якщо один студент має одну з двох патологій, то він має й другу також.

Таблиця 3

Проказники коефіцієнта поєднання різних класів хвороб

№ пп	Назва класу	Друге захворювання							
		Хвороби с-ми кровообігу	Хвороби дихальної системи	Хвороби органів травлення	Хвороби ока та придатк. апар.	Хвороби сечостат. с-ми	Хвор. нервової системи	Ендокр. х-би, розлади харчання та обміну речов.	Хвороби кістково-м'язов. с-ми
1	Хвороби системи кровообігу		40,074	130,131	90,110	100,115		80,103	140,136
2	Хвороби дихальної системи	30,245			10,150			20,204	10,150
3	Хвороби органів травлення	40,246	10,129		10,129		10,129		
4	Хвороби ока та придаткового апарата	30,143	10,084	10,084				10,084	10,084
5	Хвороби сечостатевої с-ми	50,211	10,098	40,191					20,137
6	Хвороби нервової системи								
7	Ендокринні х-би, розлади харчання та обміну речов.	40,283		10,151		10,151			
8	Хвороби кістково-м'язов. с-ми та сполучної тканини	40,125			10,063	20,089		10,063	

*у чисельнику – кількість випадків поєднання захворювань;
у знаменнику – показник коефіцієнту Оуша.

ВИСНОВКИ

1. Аналіз наукової та методичної літератури свідчить про те, що відсутні узгоджені підходи до комплектування спеціальних медичних груп студентів та визначення оптимального рівня фізичних навантажень. За твердженнями фахівців, у край необхідним є врахування не тільки наявності, але характеру й тяжкості захворювання студентів, наявності супутніх хвороб, а також рівня адаптаційних можливостей організму.

2. Встановлено, що показник кількості студентів НУВГП, що віднесені за станом здоров'я до спеціальної медичної групи та звільнені від практичних занять з фізичного виховання, у межах 19%. Такий показник можна вважати середнім і зовсім не критичним у порівнянні з даними інформаційних джерел, у яких даний показник коливається від 13 до 36 %.

3. За нозологією захворювань серед студентів університету, як чоловіків так і жінок, протягом трьох років лідируючу позицію займають захворювання серцево-судинної, опорно-рухової систем та органів зору.

4. Патології, що займають лідируюче положення серед хвороб студентів спецмедгруп університету поєднуються один з одним частіше, ніж більш рідкісні класи патологій. Коефіцієнт поєднання може бути корисним для аналізу етіологічних чинників окремих нозологічних одиниць та закономірностей їхнього поєднання.

ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ передбачають пошук та розробку інноваційних методик оздоровлення студентів, найбільш адекватних їх особистим якостям та споживчим нахилам.

ЛІТЕРАТУРА

1. Баканова О. Ф. Організація фізичного виховання студентської молоді на сучасному етапі реформування вищих навчальних закладів. – Авт. дис. к.н.н...24.00.02 – фізична культура, фізичне виховання різних груп населення. – Харків, 2013. – 23 с.

2. Інформація Державної служби статистики України у 2013 році. Ел. ресурс. Режим доступу : http://ukrstat.org/uk/operativ/operativ2007/oz_rik/oz_u/zahvor_06_u.html

3. Кузнєцова О.Т. Впровадження інноваційних технологій в навчальний процес фізичного вдосконалення студентів спеціальних медичних груп / О.Т. Кузнєцова // [Фізичне виховання та спорт у контексті державної програми розвитку фізичної культури в Україні : досвід, проблеми, перспективи]. – Зб.наук. пр. І Всеукр. наук.-практ. конф. (4–5. 12. 2014 р.). – Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2014. – С. 124–126.

4. Свиридчук В. З. Використання комп'ютерних технологій для аналізу закономірностей поєднання захворювань / В. З. Свиридчук, В. П. Боровенський, М. М. Міхлін // Форум з міжнародною участю «Інформаційні технології в охороні здоров'я та практичній медицині». – К., 2006. – С. 26–27.

5. Положення про Всеукраїнський огляд-конкурс на кращий стан фізичного виховання та спорту у вищих навчальних закладах України. Лист за № 142 від 23.09.2014 року Рівненського обласного відділення з фізичного виховання і спорту.

6. Присяжнюк С.І. Вплив здоров'язберезувальних технологій на здоров'я студентів спеціальної медичної групи. – Науковий часопис НПУ ім. М.П. Драгоманова. Серія 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт). – Вип. 3 (46), 2014. – С. 86–92.

7. Geoffrey R. Sick individuals a. sick population / R. Geoffrey // Int. Epidemiol. – 1985. – №4. – P. 307–316.

8. Griban G.P. Fizichne vikhovannia studentiv agramikh vishchikh navchal'nikh zakladiv [Physical education of the students of agricultural universities], Zhytomir, Ruta Publ., 2012, 514 p.

9. Grigor'ev V.I. Teoriia i praktika fizicheskoi kul'tury [Theory and practice of physical culture], 2004, vol.2, pp. 54 – 61.

10. The Global Strategy of Food, Physical Activity and Health (Глобальная стратегия питания, физической активности и здоровья). – WHO, 2004. Ел. ресурс. Режим доступу : http://www.who.int/dietphysicalactivity/strategy/b11344/strategy_russian_wed.pdf

11. Prisiazhniuk S.I. Fizichne vikhovannia [Physical education], Kiev, Center of educational literature, 2008, 504 p.

12. Starfield B., Lemke K.W., Berbarndt T. et al. Comorbidity: implication for importance of primary case in case management // Ann. Fam. Med. – 2003. – Vol. 1. – P. 8–14.

УДК : 338.48 – 056.26 (477)

Кунінець О. О., Байкіна Н. Г.
Запорізький національний університет

ОСОБЛИВОСТІ КООРДИНАЦІЙНИХ ЗДІБНОСТЕЙ ГЛУХИХ ШКОЛЯРІВ ЩО ЗАЙМАЮТЬСЯ ОЗДОРОВЧИМ ТУРИЗМОМ

В даній статті розглядаються координаційні особливості глухих дітей молодшого шкільного віку, що займаються оздоровчим туризмом. Розвиток координаційних здібностей є важливою складовою частиною освітнього процесу й розглядається як фонд нових рухових умінь та навичок і основа успішного розвитку їх фізичних якостей.

Ключові слова: координаційні здібності, дрібна моторика, ритм, реакція, глухі діти, оздоровчий туризм, молодший шкільний вік.

Кунінець Олеся, Байкіна Ніна. Особенности координационных способностей глухих школьников занимающихся оздоровительным туризмом. В данной статье рассматриваются координационные особенности глухих детей младшего школьного возраста, занимающихся оздоровительным туризмом. Развитие координационных способностей является важной составной частью образовательного процесса и рассматривается как фонд новых двигательных умений и навыков, и основа успешного развития их физических качеств.

Ключевые слова: координационные способности, мелкая моторика, ритм, реакция, глухие дети, оздоровительный туризм, младший школьный возраст.

Kuninets Olesya, Baikina Nina. Specifics of Coordination Abilities of Deaf Schoolchildren Involved in Health-Improving Tourism. The article deals with coordination abilities of deaf children of primary school, who go in for health-improving